

RP 138/2006 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av 5 a kap. 1 § och 10 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice samt av 9 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om offentlig arbetskraftsservice och lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras. För stödjande av regional rörlighet föreslås att omställningsskyddet utvidgas med ett flyttningsbidrag enligt prövning som kan beviljas inte bara personer som omfattas av omställningsskyddet utan också dem som är berättigade till arbetsmarknadsstöd. Det föreslås att

den längsta tiden för resebidrag som beviljas dem som är berättigade till arbetsmarknadsstöd förlängs.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2007 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2007.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

1.1. Inledning

Arbetskraftens regionala rörlighet är en viktig förutsättning för en fungerande arbetsmarknad. Arbetstagarna kan röra sig från ett område till ett annat antingen genom att flytta till en annan ort eller pendla mellan arbetsplatsen och bostaden. År 2005 flyttade sammanlagt 290 000 personer från en kommun till en annan och 602 000 personer inom sin hemkommun. Pendling är betydligt allmännare än flyttning. Över 700 000 arbetstygare arbetar utanför sin boningsort.

Det finns inte några entydiga uppgifter om orsaken till flyttningarna. Flyttning inom hemkommunen och flyttning till en grannkommun beror i allmänhet på något annat än arbetsplatsen. I övriga fall är orsaken till flyttning mellan kommuner ofta uttryckligen arbete eller studier. Statistiskt sett ökar arbetslösheten viljan att flytta. Å andra sidan är arbetslösheten för en del arbetslösa närmast ett hinder för flyttning. Situationen på ar-

betsmarknaden inverkar på flyttningsrörelsen men på grund av faktorer som verkar i olika riktningar finns det bara ett svagt samband mellan önskan att flytta och graden av arbetslöshet på orten.

Då befolkningsstrukturen förändras minskar utbudet på arbetskraft. Härvid hotar de problem som hänför sig till tillgången på arbetskraft att öka. För att efterfrågan och utbudet på arbetskraft bättre skall mötas är det nödvändigt att stöda regional rörlighet.

1.2. Rörlighetsunderstöd och resebidrag

Arbetskraftsbyrån kan bevilja rörlighetsunderstöd till arbetslösa arbetssökande eller arbetssökande som hotas av arbetslöshet vilka reser utanför sin pendlingsregion för att bekanta sig med en arbetsplats, för arbetsintervju, för att förhandla om arbetsavtal eller till en ny arbetsplats. Bestämmelser om rörlighetsunderstödet ingår i 10 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002).

Syftet med omställningsskyddet är att en uppsagd snabbare och lättare skall kunna erhålla nytt arbete. Den lagstiftning som gäller

åtgärdsmodellen för omställningsskydd trädde i kraft den 1 juli 2005. Omställningsskyddet omfattar arbetstagare som har minst tre års arbetshistoria och uppsägningen sker på grund av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker. Omställningsskyddet gäller även arbetstagare som varit i anställningsförhållande på viss tid om anställningsförhållandet har fortsatt oavbrutet 3 år hos samma arbetsgivare eller sammanlagt minst 36 månader under de senaste 42 månaderna. Arbetstagare som omfattas av omställningsskyddet har bl.a. rätt till en individuell sysselsättningsplan. Inom sysselsättningsplanen kommer arbetstagaren, Arbetskraftsbyrån och om så önskas även arbetsgivaren överens om arbetsökande på eget initiativ och stödjande av det samt om tjänster med hjälp av vilka snabb och permanent sysselsättning av den arbetsökande på en ny arbetsplats bäst främjas. Bestämmelser om sysselsättningsplanen ingår i 5 a kap. i lagen om offentlig Arbetskraftsservice.

Det är uppenbart att det på orter som genomgår strukturomvandling inte finns nya arbeten för alla som blir arbetslösa. Därför är det viktigt att ekonomiskt stöda dem som har en lång arbetsresa eller som på grund av arbete flyttar till en annan pendlingsregion.

Då det gäller arbetsresekostnader kommer regeringen att överlämna en separat proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av inkomstskattelagen så att det maximibelopp som gäller rätten att avdra kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen höjs från 4 700 euro till 7 000 euro per år. Avsikten är att ändra 3 § i statsrådets förordning om förmåner som hör till offentlig Arbetskraftsservice (1346/2002) som en s.k. budgetförordning så att den resekostnadsersättning som beviljas i form av rörlighetsunderstöd är 0,21 euro per kilometer i stället för nuvarande 0,15 euro.

För ersättande av kostnader som direkt föranleds av flyttningen föreslås att Arbetskraftsbyrån enligt förutsättningar om vilka föreskrivs närmare genom förordning av statsrådet kan bevilja arbetstagare som börjar arbeta utanför sin pendlingsregion rörlighetsunderstöd även för arbetstagarens flyttningkostnader. Beviljandet av understöd förutsätter att den som ansöker om understöd uppfyl-

ler villkoren för omställningsskydd. Det innebär att understödet inte förutsätter arbetslöshet utan att även arbetsökande arbetstagare som hotas av arbetslöshet kan beviljas understöd. Avsikten är att ta in bestämmelserna om understödet i ett nytt 3 mom. i 10 kap. 1 § i lagen om offentlig Arbetskraftsservice. Avsikten är att samtidigt tekniskt ändra paragrafen. De allmänna förutsättningarna för rörlighetsunderstödet i det föreslagna 1 mom., bestämmelserna i 2 mom. som gäller rörlighetsunderstöd som beviljas i ersättning för resekostnader och bemyndigandet i 4 mom. att närmare föreskriva om understödet genom förordning av statsrådet motsvarar i sak den nuvarande paragrafen.

Som en del av aktiveringen av arbetsmarknadsstödet föreslås att rörlighetsunderstöd för flyttningkostnader kan beviljas inte bara personer som omfattas av omställningsskydd utan också personer som är berättigade till arbetsmarknadsstöd.

Rörlighetsunderstöd som beviljas för ersättning av flyttningkostnader skulle vara en typ av ersättning för kostnader för uppehälle, vilket innebär att på understödet tillämpas statsunderstödslagen (688/2001) med iakttagande av de begränsningar som föreskrivs i 12 kap. 1 § 2 mom. i lagen om offentlig Arbetskraftsservice. Understödet maximibelopp är 700 euro. I likhet med andra ersättningar för kostnader för uppehälle är understödet ett fast och kalkylerat belopp och understödstagaren behöver inte uppvisa verifikation på flyttningkostnaderna.

Enligt 7 kap. 5 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) kan Arbetskraftsbyrån under vissa förutsättningar bestämma att utbetalningen av arbetsmarknadsstödet fortsätter under ett arbetsförhållande för ersättande av sådana avsevärda kostnader som föranleds av mottagandet av arbetet om en person som är berättigad till arbetsmarknadsstöd tar emot ett heltidsarbete utanför sin pendlingsregion. Resebidraget är avsett att stöda i synnerhet regional rörlighet, men också flyttning till arbetsorten kan stödas. Förutsättningarna för beviljande av resebidrag lindrades genom lag 548/2006 så att minimitiden för arbete som berättigar till bidraget förkortades från sex till två månader och så att resebidrag i vissa fall kan beviljas

för arbete som understötts med lönesubvention. Lagen trädde i kraft den 1 augusti 2006.

Det föreslås att 9 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras. Enligt nuvarande 2 mom. i paragrafen kan utbetalningen av arbetsmarknadsstöd fortsätta i form av resebidrag under högst två månader efter att anställningsförhållandet inleddes. Det föreslås att maximitiden för betalning av resebidrag förlängs från två till fyra månader. Paragrafens 1 mom. ändras inte.

2. Propositionens konsekvenser

Understöd som hänför sig till regional rörlighet och lönesubventionen finansieras inom ramen för anslaget under moment 34.06.51 (Sysselsättnings- och utbildningsåtgärder samt speciella åtgärder) i statsbudgeten. Resebidraget och lönesubvention som beviljas för sysselsättning av personer som är berättigade till arbetsmarknadsstöd finansieras dock inom ramen för anslaget under moment 34.06.52 (Arbetsmarknadsstöd).

Av de arbetssökandena kommer ca 2 000 årligen att få rörlighetsunderstöd för flyttningsekostnaderna. Det innebär att ökningen av statens utgifter är högst 1 400 000 euro. Resebidragets högsta belopp fördubblas. För sådana som är berättigade till arbetsmarknadsstöd och som inte har barn under 18 år att försörja stiger bidragets högsta belopp från 1 000 till 2 000 euro. Antalet personer som beviljas resebidrag beräknas till följd av de föreslagna ändringarna, som trädde i kraft i början av augusti 2006, samt på grund av effektivare information öka med några tusen i året. Utgångspunkten är att resebidrag be-

viljas personer vilkas sysselsättning inom pendlingsregionen är osannolik. Således har ändringen av villkoren för beviljande av resebidrag inte någon nämnvärd inverkan på statens utgifter.

Män pendlar och flyttar oftare än kvinnor. Därför är det sannolikt att understöd som hänför sig till regional rörlighet oftare beviljas män än kvinnor.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid arbetsministeriet.

De förslag som gäller stödjande av regional rörlighet är en del av en helhet som ingår i budgetpropositionen för 2007 och som består av åtgärder för understödande av orter som genomgår strukturomvandling och för avhjälpande av de problem som hänför sig till efterfrågan och tillgången på arbetskraft på arbetsmarknaden samt lösningar som gäller beskattningen och socialskyddet. Denna proposition liksom även centrala delar av nämnda helhet baserar sig på förslag och riktlinjer som den arbetsgrupp på trepartsbasis, Tupo 2, som föreslagits bli tillsatt i det inkomstpolitiska avtalet för 2005—2007, lagt fram i sin promemoria (Väyliä työhön, Työhallinnon julkaisu 361).

4. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2007.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av 5 a kap. 1 § och 10 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 2002 om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) 5 a kap. 1 § 3 mom och 10 kap. 1 §,
av dem 5 a kap. 1 § 3 mom. sådant det lyder i lag 458/2005, som följer:

5 a kap.

Omställningsskydd jämte sysselsättningsplan

1 §

Omställningsskydd

Bestämmelser om särskilda förmåner i samband med omställningsskyddet finns i 9 kap. 2 § och 10 kap. 1 § 3 mom. 1 punkten samt i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

10 kap.

Ersättning för kostnader för uppehälle

1 §

Rörlighetsunderstöd

För stödjande av regional rörlighet kan en arbetslös arbetssökande eller arbetssökande som hotas av arbetslöshet beviljas rörlighets-

understöd.

Rörlighetsunderstöd kan beviljas som resekostnadsersättning, om den arbetssökande söker arbete eller övergår i arbete utanför sin pendlingsregion. Rörlighetsunderstöd kan också beviljas som resekostnadsersättning till skolelever och studerande för arbete som utförs under läroanstaltens ferier.

Rörlighetsunderstöd kan beviljas som ersättning för flyttningkostnaderna till ett belopp av högst 700 euro, om den arbetssökande övergår i arbete utanför sin pendlingsregion och

1) har rätt till sysselsättningsplan med stöd av 5 a kap. 2 §, eller

2) har rätt till arbetsmarknadsstöd enligt 7 kap. 2 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Närmare bestämmelser om rörlighetsunderstödet utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av 9 kap. 7 § i lagen om utkomtskydd för arbetslösa**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 2002 om utkomtskydd för arbetslösa (1290/2002) 9 kap. 7 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1217/2005, som följer:

9 kap.

Arbetsmarknadsstödet belopp och varaktighet

7 §

Arbetsmarknadsstödet belopp och varaktighet

Arbetsmarknadsstödet betalas utan tidsbegränsning.

Det kan bestämmas att resebidrag skall betalas för längst fyra månader efter att anställningsförhållandet inleddes, dock högst så länge som anställningsförhållandet varar. Resebidraget betalas för fem dagar i veckan utan hinder av vad som i 3 kap. 2 § bestäms om antalet förmånsdagar per vecka.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007.
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 12 september 2006

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister Tuula Haatainen

1.**Lag****om ändring av 5 a kap. 1 § och 10 kap. 1 § lagen om offentlig arbetskraftsservice**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 2002 om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) 5 a kap. 1 § 3 mom och 10 kap. 1 §,
av dem 5 a kap. 1 § 3 mom. sådant det lyder i lag 458/2005, som följer:

Gällande lydelse

5 a kap.

Omställningsskydd jämte sysselsättningsplan

1 §

Omställningsskydd

Bestämmelser om särskilda förmåner i samband med omställningsskyddet finns i 9 kap. 2 § samt i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

10 kap

Ersättning för kostnader för uppehälle

1 §

Rörlighetsunderstöd

För stödjande av regional rörlighet kan en arbetslös arbetssökande eller arbetssökande som hotas av arbetslöshet beviljas rörlighetsunderstöd som ersättning för resekostnaderna, om han eller hon söker arbete eller övergår i arbete utanför sin pendlingsregi-

Föreslagen lydelse

5 a kap.

Omställningsskydd jämte sysselsättningsplan

1 §

Omställningsskydd

Bestämmelser om särskilda förmåner i samband med omställningsskyddet finns i 9 kap. 2 § och 10 kap. 1 § 3 mom. 1 punkten samt i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

10 kap.

Ersättning för kostnader för uppehälle

1 §

Rörlighetsunderstöd

För stödjande av regional rörlighet kan en arbetslös arbetssökande eller arbetssökande som hotas av arbetslöshet beviljas rörlighetsunderstöd.

Rörlighetsunderstöd kan beviljas som resekostnadsersättning, om den arbetssökande

Gällande lydelse

on. Rörlighetsunderstöd kan också beviljas skolelever och studerande för arbete som utförs under läroanstaltens ferier.

Närmare bestämmelser om rörlighetsunderstödet utfärdas genom förordning av statsrådet.

Föreslagen lydelse

de söker arbete eller övergår i arbete utanför sin pendlingsregion. Rörlighetsunderstöd kan också beviljas som resekostnadsersättning till skolelever och studerande för arbete som utförs under läroanstaltens ferier.

Rörlighetsunderstöd kan beviljas som ersättning för flyttningskostnaderna till ett belopp av högst 700 euro, om den arbetsökande övergår i arbete utanför sin pendlingsregion och

1) har rätt till sysselsättningsplan med stöd av 5 a kap. 2 §, eller

2) har rätt till arbetsmarknadsstöd enligt 7 kap. 2 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Närmare bestämmelser om rörlighetsunderstödet utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av 9 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 2002 om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 9 kap. 7 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1217/2005, som följer:

Gällande lydelse

9 kap.

Arbetsmarknadsstödet belopp och varaktighet

7 §

Arbetsmarknadsstödet varaktighet

Arbetsmarknadsstödet betalas utan tidsbegränsning.

Det kan bestämmas att resebidrag skall betalas för längst två månader efter att anställningsförhållandet inleddes. Resebidrag betalas för fem dagar i veckan utan hinder av vad som i 3 kap. 2 § bestäms om antalet förmånsdagar per vecka.

Föreslagen lydelse

9 kap.

Arbetsmarknadsstödet belopp och varaktighet

7 §

Arbetsmarknadsstödet varaktighet

Arbetsmarknadsstödet betalas utan tidsbegränsning.

Det kan bestämmas att resebidrag skall betalas för längst *fyra* månader efter att anställningsförhållandet inleddes, *dock högst så länge som anställningsförhållandet varar*. Resebidraget betalas för fem dagar i veckan utan hinder av vad som i 3 kap. 2 § bestäms om antalet förmånsdagar per vecka.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.
